

quyt worden. De *Affronten* en schimpen haer aengedaen, wreecken de Edel-lieden door *Duellen*, en twee-Gevecht, om so te spreken; doch met meerder *discretie* en ingetogenheit als de Franschen.

„Sij en houden de Dronckenschap voor sulcke hooge schande niet, die hare Eere Krencke; en veracht, de goede konste niet soo seer, als de Fransche Edel-lieden.

„De Hollandtschen Adel schijnt het middel tusschen dese Natiën te houden: voor eerst, verwerptse den Koophandel; is genegen tot de Wapenen, tot bescherminghe des Landts; en keurt niet al te seer voor goet de *Duels*, die Vranckrijk van veele treffelijke, en Ridderlijke Helden ontbloedt hebben, het en zy des aenghedaene schimp, en misdaedt, al te groot waer: en dan noch houden de Edel-lieden hier in een loftelijke ingebondenheit. Desen Adel bemindt de *Letteren*, en goede Konst-oeffeningen; en bysonderlick de *Politica*, of Staets-regceeringe, en de *Mathematiquen*: en het Veldt- of Buytenleven; want seer vele Edel-lieden buyten op het Veldt, haer vermaeck, daer door een stilte, een rustigh leven soecken: en Trouwen seer selden met Burgherlijke Juffrouwen; doch dit doende, en krencken se haren Adel niet. Ick sal de andere ghemeene redelijke oeffeningen, als, te Paerde rijden, ter Jaght gaen, etc. nu niet raecken.

„De Edel-lieden hebben altoos groot aensien, en vele Gerechtigheden gehadt; alsoo dat de Graven seer selden yets buyten hare toe-stemminghen onderstonden te doen; gelijk nu de Koningen van *Dennemarck* en *Polen*.

„De dry voornaemste Huysen of Gheslachten, zijn die van Brederode; die van Wassenaer; en die van Egmond: van welke den gemeenen Spreuck is:

De Brederoden d'Edelste.

De Wassenaers d'Oudste.

De Egmonds seer Rijkste. (1)

„Men houdt, datse van de Graven van Hollandt gesprooten zijn: en dat Sitfrid, jonghsten Soon van *Arnold van Gent*, en Kleen soon, of kindts kind van *Diderick*, of *Dirck* den II. Graef van Holland, in onghenaede en haet sijns vaders gheraecht zijnde, een tijd daernaer weder van hem aenghenomen en begunsticht wierdt. Den Graef sijn vader, om de teere gheneghentheden, die Hij hem toedroegh, te betoonen, beval dat hem eenighe Landerijen en Erfnissen ghegeven wierden: en liet hem die in de *Breedte* meten, eenige voeten meerder op elcke *Roede*. En hier van treckt dit Hoogh Adelijk Huys der *Brederode* sijnen oorsprongh, als *Brederoeden* luydende.

„Desen *Sitfrid* hadde twee soonen, eenen *Diderick*, Heer van *Brederode*, den anderen *Simon*, Heer van *Telingh*: van (tweemaal; sie!) desen komen af de Heeren van *Toll* en *Leck*.

„De *Wassenaers* trecken haren oorsprong van een Dorp tusschen *Leyden* en den *Haegh*; of, van de *Wateren*, in Duytsch, *Wasser*, van eenighe rechten, die sy in voorleden tijden, op de *Wateren*, *Vyvers* en *Meyren* van Hollandt hadden: en haer ofkomste reekenen sy van dien vermaerden *Capiteyn* en oversten des *Bataviers* *Claudius Civilis*; van wien *Tacitus* gewagh maeckt. Sy waren eertijds *Burg-Graven* van *Leyden*, en zijn nu tegenwoordigh in groote achttinge. Van dit seer Oudt Geslacht zijn afgekomen de *Duyvenvoorden*, de *Warmonds*, *Buchols*, *Polans*, *Mathenese*. De Bloem en 't Cieraet van den *Hollandtschen* Adel.

(1) De variant, waarin ook Arkel genoemd wordt, is bekend.
A. J. S. v. R.

„Die geene, die den Adel van Hollandt, in de vergadering der Hoog-Moogende Heeren, Mijner Heeren de Staten Generalen, vertoonen, en voor-beelden, de eerste sit-plaetsen bekleedende, en de eerste stemme hebbende, zijn dese Doorluchtige, en Hoogh-Edele Heeren; van welke sommige de schuld der Natuyre betaelt, en anderen plaetse gemaekt, hebben:

Joannes Wolvart, Heer van Brederode en van Vianen, etc.; Johannes van Wassenaer, Heer van Duyvenvoorde, etc.; Wessel van Borselaer, Heer van Asperen, etc.; Jacob van Wijngaerden, Heer van Benthuisen, Soetermeer etc.; Albert van Schagen, Vry-Heer van Schagen, Harinxhuysen, etc.; Jacob van Wassenaer, en Duyvenvoorden, Heer van Warmont, etc.; Henryck van Raphorst, etc.; Johan van Mathenes, Heer van Mathenese, Op-Meer; etc.; Franciscus Arsen, Ridder, Heer van Sommersdyck, etc.

„Behalve dese Heeren, zijn 'er noch andere seer Doorluchtige Geslachten; als, het Geslacht van *Arkens*, van *Kenembourgh*, van *Hasersow*, *Alckemade*, *Op-dam*; *Gavriaen*, *Sevenhuysen*, *der Laen*, *Benthuisen*, *Osmal*, etc.; die nae ordre van het A. B. C. aengeteeckent staen, in het Boeck, genaemt, Het Tooneel Der Steden van 't Graefschap Hollandt, door dien Hoogh Geleerden en Wijtberoemde Professor, mijn Heer *Boxhornius*, geschreven: Alwaer de Loffelijke Helden-daden Haerer Voorsaten mede in vervat zijn: waer ick den nieuws-gierighen Leser henen send. Dit hier geseyde, sal maer als een staeltjen dienen, om de waerdigheydt en uytnemendheydt des Adels van Hollandt te toonen, en te bewijzen. Laat ons — en hiermede besluit de schrijver sijn hoofdstuk, — laet ons dit tot dit deel, — (en dat is de „vryheydt”), — overgaen, dat machtigh toe-neemt, en het aengename Sout, der Vermaecklijkheden dezer Provintie is.”

(Medegedeeld door

A. J. SERVAAS VAN ROOIJEN.)

Iets over het Fundatiehuis „Renswoude” te Utrecht.

De grijze bisschopstad bezit een zaal, merkwaardig door sijn schoonheid en door zijne historische herinneringen.

Gelegen aan het eind der Lange Nieuwstraat, die van uit hare hooge kruisramen in de geheele lengte overzien wordt, bezit die zaal ook een ruim en fraai uitzicht in de stad. Het geheele lokaal is van binnen fraai met lofwerk geboiseerd en heeft een beschilderd plafond, terwijl aan elk der beide binnenmuren zich twee gepaneelde deuren bevinden, waarboven de 4 jaargetijden staan afgebeeld. Doch hetgeen 't meest de aandacht van den bezoeker trekt is de schoorsteen, die met de navolgende wapenkwartieren omlijst is.

Duyst van Voorhout.	Doublet.
van der Burch.	Schoterbosch.
Uitenbroek.	Rataller.
van der Graaf.	Kerkhoven.
Duveland.	van Dam.
van der Dussen.	Ravelin.
van der Burch.	Loo.
Pijnsse van der Aa.	Heijmans.

Aan weerszijden dier schoorsteen bevindt zich een goed geschilderd portret in een zwaar vergulden lijst; het een